**ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์** การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์

และสารสนเทศศาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ

ห้องสมุคสถาบันอุคมศึกษา

ผู้เขียน นางชโรซีนีย์ ชัยมินทร์

**ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์รัตนา ณ ลำพูน

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2) ศึกษา แนวทางการนำผลการวิจัยไปพัฒนางานของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ และ 3) พัฒนาระบบ ฐานข้อมูลผลงานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศสาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บรรณารักษ์และนักสารสนเทศ สังกัด ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) จำนวน 25 แห่ง และผลงานวิจัยของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2552 จำนวน 206 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวิเคราะห์งานวิจัยและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบ ได้แก่ โปรแกรมพีเอชพีและมายเอสคิวแอล

ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยบุคคล (94.66 %) ผู้วิจัยมีตำแหน่งเป็น บรรณารักษ์มากที่สุด (84.51 %) ปีที่มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2551 (16.99 %) งานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ (60.68 %) วิธีวิจัยที่ใช้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (89.81 %) ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา (60.19 %) โดยใช้ วิธีการสุ่มอย่างง่ายมากที่สุด (36.41 %) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (75.73 %) ส่วนใหญ่ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (90.78 %) และใช้สถิติค่าความถี่และร้อยละมากที่สุด (96.12 %)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับบริการของ ห้องสมุด (88.83 %) การดำเนินงานห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศ (77.67 %) การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ (77.18 %) การใช้หรือพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ (72.82 %) และการใช้ห้องสมุดหรือบริการ ของห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศอื่น (68.45 %) สำหรับแนวทางการนำผลการวิจัยไปพัฒนางาน บรรณารักษ์และนักสารสนเทศส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานวิจัยเพื่อใช้ในการพัฒนางาน ในหน้าที่/ความรับผิดชอบ (78.16 %) และเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหางานในหน้าที่/ความรับผิดชอบ (66.02%) ในส่วนของความต้องการการสนับสนุนการผลิตผลงานวิจัย พบว่า บรรณารักษ์และ นักสารสนเทศต้องการให้หน่วยงานจัดสรรเงินทุนสนับสนุนการวิจัย (ค่าเฉลี่ย 2.79) รวมทั้งการส่งเสริม การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการวิจัยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.59)

การประเมินระบบฐานข้อมูลผลงานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยกำหนดผู้ประเมินเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ดูแลระบบและกลุ่มบรรณารักษ์ นักสารสนเทศ และผู้สนใจทั่วไป ผลการประเมินของกลุ่ม ผู้ดูแลระบบ พบว่า ด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านสภาพทั่วไปของระบบ และด้านการจัดการแฟ้มข้อมูล มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 5.00, 4.67 และ 4.62 ตามลำดับ ส่วนด้านการแสดงผลหน้าจอ มีประสิทธิภาพในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.20 ผลการประเมินของกลุ่มบรรณารักษ์ นักสารสนเทศ และผู้สนใจทั่วไป พบว่า ด้านสภาพทั่วไปของระบบและด้านการสืบค้นข้อมูล มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.66 และ 4.58 ตามลำดับ ส่วนด้านการแสดงผลหน้าจอ มีประสิทธิภาพในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40 การประเมินผลระบบในภาพรวมของผู้ประเมินทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และ 4.55

## ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Content Analysis of Library and Information Science Research

of Librarians and Information Scientists at Academic Libraries

**Author** Mrs. Charochinee Chaimin

**Degree** Master of Arts (Information Studies)

Thesis Advisor Associate Professor Ratana Na Lamphun

## **ABSTRACT**

The purposes of this research were 1) to analyze content of library and information sciences research of librarians and information scientists at academic libraries 2) to study guidelines for applying the research results to develop the work of librarians and information scientists and 3) to develop database system of library and information sciences research of librarians and information scientists at academic libraries. The population was the librarians and information scientists from 25 academic libraries (State and Autonomous universities) during the year 2000 – 2009 and 206 titles of the research reports of the librarians and information scientists. The methodology of this study was research report analysis and questionnaire. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The database system was developed by using PHP and MySQL programs.

The research results showed that most of the research reports conducted individually (94.66 %) and most of the researchers were librarians (84.51 %). The majority of works were published in the year 2008 (16.99 %) and mostly were supported from research funds (60.68 %). The methodology was done by survey method (89.81 %). The population or samples were students (60.19 %) and simple random sampling was mostly used (36.41 %). The majority of the research method was completed through questionnaires (75.73 %) and analyzed by SPSS for Windows (90.78 %), frequency counting and percentage (96.12 %).

The results of content analysis showed that most of the research reports were concerned with library services (88.83 %), library operation or information sources (77.67 %), using of information resources (77.18 %), using or behavior of using information (72.82 %) and using of libraries or library services and other sources (68.45 %).

According to the application of those research reports, the results indicated that librarians and information scientists conducted research in order to improve their works they concerned (78.16 %) and to solve problems (62.02 %). Regarding to research grants, it showed that librarians and information scientists required their organizations to allocate budget for conducting research ( $\overline{X}$  = 2.79). They also needed their libraries to manage research training courses in order to develop their research knowledge and ability ( $\overline{X}$  = 2.59).

Regarding to the evaluation of research paper database of library and information sciences in academic libraries, the database was evaluated by 2 groups. The first group was administrators and the second group was librarians, information scientists and public. The evaluation of administrators showed that searching data, the general system and file management was efficient at a maximum level ( $\overline{X} = 5.00$ ), ( $\overline{X} = 4.67$ ) and ( $\overline{X} = 4.62$ ), respectively. Regarding to screen display, it was efficient at a good level ( $\overline{X} = 4.20$ ).

Regarding to the evaluation of librarians, information scientists and public, it was found that the general system and searching data was efficient at a maximum level ( $\overline{X}$  = 4.66) and ( $\overline{X}$  = 4.58), respectively. Regarding to screen display, it was efficient at a good level ( $\overline{X}$  = 4.40). The overall system evaluation of those 2 groups was efficient at a maximum level ( $\overline{X}$  = 4.70,  $\overline{X}$  = 4.55).

## Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University All rights reserved